

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 24 koroná,
Fél évre 12 koroná,
Egy negyed évre 7 koroná,
Egy hónap 3 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 koroná,
Fél évre 14 koroná,
Egy negyed évre 8 koroná,
Egy hónap 4 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI LAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1916.

Főszervező:
Stauber József.

Szombat, december 30.

Megszólal a vértanuk földje...

A Szent-György téren nő a büszke domb
Minden rögéhez száz emlék tapad
A lélek rajtuk csöndben elborong
S a képzeletnek szárnya elragad
És visz magával mult idők kódébe:
Regék arany szín fátyla hull reánk
És elterül e szent halom tövébe' ...
S e domb: te vagy — mi szent kicsiny hazánk!

Mind az, mi egykor átzugott feletted
E kis halomba halkan összeszáll
És sok vitézi álmod, büszke tetted
Kigyul ma újra, mint a gyertyaszál;
A domb mélyében száz erő viharzik
És suttogás és harci láрма kél:
Az ősi magyar Történet nem alszik,
Hadur parancsol és a Föld beszél:

— „Fehér lován, ha felvágat a dombra
A tiszta szivű uj magyar király:
Ezer dobos majd verjen rá a dobra
És száz herold egy marsot trombitál
És álljanak fel egymásután sorba,
Kiket követül elküldött e hon,
Az üzenetét kössétek csokorba
S adjátok át, ha jó fehér lovon.

Verecke földje üdvözölve várja
Magyar hazáknak kapujában őt,
Munkács meghívja „mágnum áldomásra“,
Alpár kitarja majd a haromezőt,
A muhi pusztá földje megmutatja
A tatárdulás borzalmas nyomát
S hol vérbe fult egy ország annyi nagyja:
Mohács elhinti vérvörös porát.

Utána jöjjön, hol lehullt a zászló
Nagymajtény síkja s üdvözölje őt,
Jöjjön Világos — bánattal világló —
S mutassa meg majd azt a gyászmezőt,
S ha érzi, hogy a király szíve mozdul
És fáj e bánat s könnyektől dagad:
Kinek lelkében régi fájdalom dul,
Lépjen elébe Golgotánk: — Arad!

Reményünk vára: koronás királyunk!
Hallgasd meg most a magyar föld szavát,
Hiszen ez nekünk az egész világunk;
Ne engedj soha jogos igazát!
Szívünk tied s egy nemzet ifja-nagyja
Ünneplő ruhát csak teérted ölt,
Légy e magyarnak mindig édes atyja ...
Ezt kéri tőled áldva ez a föld!

Lépjen elébe s egy-két szál virágot
Hintsen az ifju uj király elé.
És mondja el a tiszta igazságot,
Hogy sir mellől jött, mely egy nemzeté!
Egy sir mellől, amelybe lennt nyugosznak
Regés időknek drága szentjei,
Kik felejtői minden régi rosznak
E s virágot ők küldték neki!

A tizenhárom vértanu mezőjén
Nem épít oltárt már a szent harag
A gyűlöletnek nem ad tészket dörén
S feledni is tud, hogyha kell, — Arad!
A porló sziv ott lenn a föld ölében
Az ártatlanra átkot nem kiált,
Minden megért a feledésre régen ...
Köszöntsünk hát az uj magyar királyt!

— Légy üdvözölve koronás királyunk!
Arad köszönt, a magyar Golgota,
Érezz velünk s ne vendég légy minálunk
Érző sziveddel ne menj át — oda!
A multunk csupa gyász és szenvedés volt,
Beesülj meg minket, légy mindig velünk
Ragyogjon egyszer már a magyar égbolt
S legyen vig egyszer már a nemzetünk.

A tizenhárom vértanu szól hozzád:
— Hogy nincs ilyen nép több a földtekén
Boldog, felé, ha fordítod az orcád.
S ha elhagyod, mint kifosztott, szegény.
A tizenhárom vértanu üzente:
Hogy a magyar föld biztos, mint a szirt
S ha rajta állsz, egy félvilág jöhetne,
Nem birna véle, mint eddig se birt!

Zombory Andor.

Meghívta az országgyűlés a királyi családot a koronázásra.

(A király öcsésének köszönete.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Az uralkodóház tagjai külön vonaton ma délután három órakor érkeztek Budapestre és hat órakor a várpalota ugynevezett fehér termében gyűltek össze. A képviselőház és főrendiház küldöttsége Szmezsányi Lajos egri érsek vezetésével itt jelent meg, hogy üdvözlje a fenségeket és meghívja őket a koronázási ünnepségeken való részvételre. Szmezsányi érsek a következő beszédet mondotta:

— Császári és királyi fenségeknek a nemzet nagy ünnepére, a koronázásra a székesfővárosban való együttes megjelenése öröme hangol és hálára kötelez itt mindenkit. Ez érzelmek hatása alatt állott az országgyűlés is, midőn az ősi gyakorlathoz kegyelettel alkalmazkodva, a főrendiház és képviselőház küldöttségét, bennünket bizott meg, hogy Fenségeket tisztelettel üdvözljük. Megtisztelő kiküldetésünkben eljárva, bennünket is az a hű tisztelet és hazafias ragaszkodás hat át, amely e hazában a királyi fenséges családjával szemben hagyományos.

— Amde miután oly időket élünk, amelyekben új, századokra kimenő hagyományok forrásai fakadnak, szerencséseseknek valljuk magunkat, hogy olyan tényekre mutathatunk rá, amelyek a fenséges uralkodóházhoz hiven ragaszkodó szíveinket új melegséggel járják át. Emlitem azt a benső érdeklődést, amelyet a fenséges uralkodóház tagjai nemzeti mozgalmaink iránt tanusítottak, világos jelét adva ezzel törekvéseink és eszméink megértéséről és szeretetéről. Ma, midőn minden gondolatunkat nemzeti létünk fentartásának nehéz küzdelmei foglalják le, a nézőpontból értékeljük a tényeket. A honfiak százazeireivel felvonult az uralkodóház is a honvédelem harcaiba. Az uralkodóház számos tagja dicső, győzelmes hadvezér, akikről hazatérő hőseink há-

lálal emlékeznek meg és nem fogjuk mi sem feledni, hogy véreink önfeláldozó küzdelmét mindenkinél jobban méltányolták és drága életüket szükségtelenül nem kockáztatták, hanem atyailag örkölték teletűk. Meg kell emlékeznünk arról, hogy akik a fenséges családban fegyvert nem foghatnak, a hadisorból kidőlt hősök szenvedéseinek enyhítésében, a rokkantak istápolásában, tengernyi köny fel-szárításában látják érdemes, nemes feladatukat. Misem természetesebb tehát, hogy szívünk, amely örökre hű marad, szeretettel veszi körül az egész uralkodó családot. Buzgó fohászuink száll az éghez, hogy a fenséges uralkodóház hazánk dicsőre és javára erőben és dicsőségben gyarapuljon és viruljon.

Az érsek beszédére az uralkodóház tagjai közül Miksa főherceg válaszolt:

— Melegen köszönöm úgy a magam, mint az uralkodóház tagjainak nevében, akik a koronázás nagy ünnepségén való részvétel végett jöttünk Budapest székesfővárosába, az országgyűlés részéről hozzánk intézett szíves üdvözlő szavakat. Az országgyűlésnek ősi gyakorlaton alapuló eme tényében is bensőségteljes megnyilvánulását látjuk annak az őszinte ragaszkodásnak, amellyel a nemzet uralkodója és annak háza iránt mindenkor viseltetett. Ezt a ragaszkodást mi is szívünkben viszonzozzuk és ez alkalomból hű óhajunknak adunk kifejezést, hogy a nemzet, amely a mostani nehéz harcokban és erejének és áldozatkészségének oly fényes példáját adta, találja majd jutalmát törekvéseinek teljes sikerében. Tolmácsoljak kérem szívünk üdvözlését az országgyűlés mindkét házának.

A küldöttség lelkes éljenzéssel fogadta a főherceg beszédét, az uralkodóház tagjai ezután kivonultak a tereméből és a küldöttség is szétszórult.

szágban folyó mozdulatokkal összhangzóan a hegységben kelet felé előnyomult.

Német- és osztrák-magyar csapatok Erdély keleti harterének nehéz hegyi terepén rohammal elfoglaltak több egymás mögött fekvő állást. Ez alkalommal 1400 orosz és román fogtak el, 18 gépfegyvert és 9 ágyut zsákmányoltak.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja:

A kilencedik hadsereg balszárnyán bajor és osztrák-magyar csapatok Krafft von Delmensingen altábornagy vezetése alatt a hegységben megtörték a szövetkezett ellenség erős ellenállását és elértek a Rimnicul-Sarattól 20 kilométernyire északnyugatra fekvő Dumitrestit. A hadsereg jobb szárnya a Rimnicul szakasz és a Buzaul folyása között északkelet felé tört előre, elfoglalt több szívsosan védelmezett falut és nem hagyott a hátráló oroszoknak időt, hogy a tavak szakaszán előkészített állásban elhelyezkedjenek. E harcok alkalmával a 148. számú kelet-porosz gyalogezred kitüntette magát. December 28-án több mint 1400 orosz

foglyot, 3 ágyut és több gépfegyvert szállítottunk be. Dobrudzsában elfoglaltuk Rachelt.

Macedóniai hadszíntér:

Nincs különös esemény. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kárpáti csapataink csatlakoztak romániai seregeinkhez.

Budapest, december 29. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Rimnicul-Sarattól északkeletre és északra Falkenhayn tábornok hadserege állásról-állásra nyomja vissza az ellenséget. Az említett várostól északnyugatra fekvő hegyvidéken Krafft von Delmensingen tábornok osztrák-magyar és bajor csapatai az ellenséget újra visszavetették. Goiginger Lajos altábornagy, ennek kötelékébe tartozó hadsoportja, Dedulesti előtt még harcban áll. **A József főherceg vezérezredes parancsnoksága alatt álló arcvonali déli szárnya is csatlakozott a támadáshoz. Osztrák-magyar és német erők a Felső-Zabala, Naruja és Putna völgyben erősen kiépített állásokat Sós mezőtől északkeletre rohammal elfoglaltak.** Az ellenség a tegnapi harcokban Oláhországban és a hegységben, Focsanitól nyugatra, 3000 foglyot, 6 ágyut és több mint 200 gépfegyvert hagyott kezünkön. Tovább északra nem volt jelentős harc. E hónap 27-én egy osztrák-magyar repülőraj az onesci-i pályaudvarra, amelyet az ellenség csapatai erősen igénybe vesznek, bombákat dobott. Több épület lángba borult.

Olasz harctér:

A Karszt fensíkon az olaszok tűzérési tevékenysége tegnap élénkebb volt, mint az elmúlt napokban. A Wippach-völgyben egyik harc repülőnk lelőtt egy ellenséges repülőgépet.

Délkeleti harctér:

Változatlan. Hőfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Királyi köziratok. Bécsből jelentik: Strefleur katonai lapja őfelsége legfelsőbb parancsát közli, amelyben elrendeli, hogy a háború folyamán tartandó katonai szemlék alkalmával a hadiékítményeket, kivéve a nagykereszt csillagjait és keresztjeit, mivel ezekből a kis ékítményt viselik, a köpenyen kell viselni, ugyanolyan módon, mint a kabáton. Ma jelent meg a király legfelsőbb parancsa, amellyel Ferenc Szalvátor főhercegnek, a hadsereg egészségügyi intézményeinél kifejtett működéséért ismételtén kifejezi dicsőre elismerését. József Ferenc főhercegnek, 7. huszárezred főhadnagyának, József főherceg fiának, a király legfelső dicsőre elismerését adja tudtul.

Erdélyi csapataink sikeres offenzívája.

(Győzelmeink Rimnicul-Sarattól keletre.)

Berlin, december 29. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

A német trónörökös arcvonala:

A Maas nyugati partján tegnap a 15. és 155. gyalogezrednek és a 135. lövészezrednek részei, amelyek a Sommenal mindnyájan dicső nevet szereztek, a 304-es magaslaton és a Mort Homme déli lejtőjén előretöréseket vittek véghez a franciák állásai ellen alapos tűzérési előkészítés és a hatásuk folytán a gyalogság számára nélkülözhetetlenné lett bevált aknavetőket utat nyertek a rohamcsoporthoz az ellenséges állások második és harmadik vonalába, amelyekből 222 foglyot, köztük 4 tisztet és 7 gépfegyvert hoztak vissza. Az elfoglalt árkokban visszavertünk több, éjjel is megismételt francia ellentámadást. A cheppy-i és malancourti erdőben a derék württembergiek és badeniek az ellenség állásából több foglyot hoztak magukkal.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala:

A hadsoporthoz Geroch tábornok parancsnoksága alatt álló déli szárnya a Nagyoláhor-

Királyi élet és-Buda várában

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tegnap este kigyulladtak a királyi várpalota ablakai és a sötét égre rárajzolódott égő szemek csak éjjel felé aludtak el. Reggel hat órákor már ismét erősen küzdöttek a gyöngyfény sugarak a nehéz, sűrű köddel, a Várban korán kelnek... Csak ennyi, amit a külsőségek elárulnak, a közönség csak ennyit tud a király életéről. Minél többet szeretnénk megtudni a királyi pár belső életéről, életmódjáról, egyéniségéről minél jobban kívánnánk megismerni, szokásait érdekelnek. A fiatal király mintha megértene nemzete óhaját. A várpalota ajtóit már nincsenek örökre csukva, az udvari nem zárják el légmentesen a külső világtól. A mindig néma lakások is megszólalnak, kedves történetekkel van tele a levegő Károly királyról, Zita királynéről és mindenki kedveltjéről, a kis Ottó királyi hercegről, a trónörökösről. Órák hosszan át járkáltunk a királyi palota tiszta fehérre festett folyosóin föltartóztatlanul. Mintha a ceremóniának minden formáját elűzte volna az új királyi pár győzedelmes fiatalisága.

Károly király a maga és a felesége számára az ugynevezett idegenek lakosztályát foglalta le. A bejárat előtt alabárdos testőr áll, ennyi az egész őrség. A király lakosztálya a legfényesebb a hatalmas palotában. Az elhunyt király ezzel ellentétben nem szerette a pompát és a palotának egyik csendes részét választotta ki a maga számára, a berendezés is a lehető legegyszerűbb volt. Károly király lakosztálya hat hatalmas teremből áll, ugyanannyi a száma Zita királynő termeinek. A két lakosztályt mindössze egy nagy terem választja el, a melyet Hunyadi-teremnek neveznek. Itt van az a gyönyörű kép, amely Mátyás királyt ábrázolja, a mikor a Vár alaprajzát vizsgálja.

Károly király lakosztályát a következőképen rendeztette be. Az első a kis belépő, ezt követi a kis szalon, innen újra egy kis belépőbe jutunk. A következő terem a nagyszalon, a mely után az írószoba, majd a háló követ-

kezik. Van még egy öltözőfülke is a terem között. Zita királyné lakosztályának a berendezése ugyanaz. A királynénak csak a Hunyadi-termen kell keresztül mennie, ha felséges urát látni akarja. A királyné nagyszerű anyja és a kis trónörökös lakosztálya, a mely két teremből áll, közvetlenül a királyné termei mellett van. A lakosztályok butorai egészen modernnek, mindegyik a maga nemében remekmű. Az ablakok a krisztinavárosi részre nyílnak, kis apró házakat látnak a földön, mintha valami szeszélyes gyermek össze-vissza dobálta volna apró játékszereit.

A király igyekszik magyar emberekkel körülvenni magát és mintha a német világnak is lealkonyult volna Budán. Természetesen az összes bécsi lakások nem tanulhattak meg hirtelen magyarul, de az exponált helyekre magyarul tudó emberek kerültek. A merre fordul az ember, magyar szó űti meg a fülét. A gazdasági hivatal főnöke, Prileszky Károly báró, a ki a házi rend őre, kiváló magyar ember. Dédnagyapja 1800-ban nádorhelyettes volt, történelmi vér csörgedez az ereiben. Hozzáfordultunk, hogy megtudjunk valami autentikust a király életmódjáról. Az udvari tanácsos ur a következőket mondotta:

— Az új király rendszerint hat és hét óra között kel föl és rendszerint hét órákor reggelizik. Azért mondom, hogy rendszerint, mert eltérések gyakran előfordulnak, amire I. Ferenc József uralkodása idejében alig volt példa. A dezsőné tizenegy órákor szolgáljuk föl, hét órákor pedig a dinét. Az alvás idejét a felséges ur maga választja meg, rendszerint este tíz óra és tizenegy óra között szokott visszavonulni. Tegnap például tíz óra után néhány perccel vonult a hálószobájába. A felséges ur majdnem mindig feleségével együtt a magánlakosztályukban kettesben étkezik. Ottó trónörökös ellátása nem tartozik a mi hatáskörünkbe. A trónörökösnek egészen külön van még a konyhája is.

— A királyi pár közvetlen környezetében? Mindenekelőtt Montenuovo Alfréd herceg első főudvarmester, Berchtold Lipót gróf má-

sodik főudvarmester és a négy szárnysegéd tartózkodik. Ezek Brougier alezredes, Cattinelli báró alezredes, Ledohovszky gróf alezredes és Hunyadi József gróf parancsoltiszt. A királyné szolgálatára állanak Esterházy Sándor főudvarmester, Esterházy Miklós Antalné hercegné született Andrássy Irma grófnő, a főudvarmester helyettese, (Esterházy Sándor özvegy ember), továbbá Nostitz grófnő és Kállay Erzsébet udvarhölgyek. A kis trónörököse Wallis György gróf altábornagy főlügyel, aki annak idején mostani királyunk nevelését is irányította. Természetesen sok nevelő és bon van a trónörököshöz beosztva.

— Az udvartartás hamar eltávozik. A király vonata után szombaton fél nyolc órákor valamennyi királyi herceg elutazik Budapestről. Hogy valami fogalmat alkossanak a mi munkánkról, megemlíthetem, hogy nyolcszáz személy ellátása a feladatunk. Ilyen nagyszámu vendégség kielégítése rengeteg nagyszámu személyzetet igényel. A számuk folyton változik. Ma jön egy nagy csoport, másnap már elhagy bennünket és harmadnap ismét újak jönnek. A személyzetnek legnagyobb részét itt tartom, ennek egy kis része utazik előre Bécsbe helyet csinálni. A személyzet Bécsbe szállítása csak vasárnap kezdődik.

A király egyéniségéről a következőket mondotta a báró:

— A király a ceremóniákat nem nagyon kedveli. Jaj annak, aki neki valamit elő akar írni. I. Ferenc József idejében minden négy hónapra előre meg volt írva és az előírástól alig tért el valaha. A király mindig maga intézkedik. Néha egyik napról a másikra megváltoztatja a programot. Ez érthető is, ha megfontoljuk, hogy a király fiatal ember, aki nem kapott nagyon merev nevelést, a harctereket végig járta, az embereket valójában megismerte. A harctéri impressziók lelket tökéletesen átalakították.

— Azt nem tudjuk, hogy a király mikor jön ismét Budapestre. Mint már említettem, nem szereti a pontos előírásokat. Minden körülmények között hamarosan visszatér, de az

Bukarestben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Adeverul szerkesztőségének palotája előtt fekete embertömeg tolong, izgul és idegesen várja az eseményeket ép úgy, mint az oláh hadüzenet utáni első napokban. Az újságrikkancsok százai állják el a kijáratot. A gyűlöletnek ebből a fészkeből néhány pillanat múlva kikerül az első német újság.

A bukarestiek mindent el tudnak viselni. Azt, hogy a király elmenekült, hogy a várost megszállták, azt, hogy a gyűlölt bolgárok vonulnak át a Calea Viktoriein. Könnyen elviselik, mert ennek a háborúnak a kimenetele az ő szemükben részben a politikai pártok küzdelme és azt a nyomort, amelyet a háboru hozott az országra, még nem igen érezték a maguk testén. De hogy ne legyen újságjuk, az elviselhetetlen volna. A városi hatóság, amely ismeri a maga embereit, kérve kérte a német katonai kormányzót, hogy adasson ki egy újságot. Mindegy volt nekik, hogy mi a tartalma. A fődolog az, hogy egy nagy lepedő alakú lapot kapjanak a kezükbe, hogy olvassanak és vitatkozhassanak. Újságok nélkül a kávéháznak nincs értelme.

Bent a lépcsőkön a falak közt, amelyek kiálló francia plakátokkal vannak fedve, katonák és polgárok futkosnak föl és alá. A szedőteremből a szerkesztőségbe, a szerkesztőségből a kiadóhivatalba. Az egész épület óriási fény-

üzéssel van berendezve, amilyent európai újság nem ismer. A fogadóterem egyik sarkában ül a „Bukarester Tageblatt” tulajdonosnője, akinek a fia elesett a kinek a férjét internálták és elhurcolták. Meghatottan várja azt a pillanatot, amelyben a három és fél hónap óta halott újságja új és gazdagabb életre ébred. A szerkesztőségi szobákban nagy a rendetlenség, olyan az állapot, ahogy a menekülő újságíró urak hagyták a szobákat. A földön hires férfiak névjegyei, megkezdett levelek, az utolsó szám kefelevonatai és mindeme nagy halom papiros fölött ül — az új szerkesztő-hadmagy. Hirtelen hangos kiabálás támad az utcán. Az első fehér lapot rongyokká tépik az emberek, a földön hemperegnek és úgy marakodnak egymással. Az első rikkancs — egy kis cigányfiú — keresztül furakodott a tömegen és röptül az utca hosszat föl a Boulevardhoz. A többi követi. Az egész város felébred egy új tartalmasabb életre. Az emberek a lámpák alatt, az üzletek előtt, autók és kocsik között állnak és olvasnak. Az első szám világtörténelmi nevezetességű, mert a lap élén a német császár békeajánlata jelent meg.

A „Kapsa.” Ez a legelegánsabb kávéháza Bukarestnek. Kicsi, izléses, félig cukrászda, félig étterem. Itt fordult meg a városi előkelő társadalom, különösen a hölgyek és a miniszter felesége mosolyogva ült le férjének metresze mellé. Ez az a kávéház, amelyben nem volt szabad magyarul beszélni, s ahonnan

számüzve volt a német szó a hadüzenet óta. A kis étkező szobában szokott ülni Blondel, a francia követ. Itt ünnepelte pezsgő mellett Bukarest krémje az első oláh győzelmeket. Itt ültek a francia repülők, amikor a német Zepelinek keringtek Bukarest fölött. Itt dobálóztak az orosz tisztek a husz rubelekkel. Itt suttogtak a beavatottak már akkor, amikor a katasztrófa még messze volt és a nép még hitt az Adeverul vastagbetűs címeinek. A Kapsa mind üresebb lett, minél vigasztalanabb volt az oláh vezérkari jelentés. Egy napon aztán hirtelen német, bolgár, magyar katonák ültek a biedermaier székeken. Honvéd tisztek magyarul rendelték meg a takaros leányoknál az ételt és az italt. Amikor az amerikai táncosnő, aki oly gyakran volt itt jelen magas pártfogoltjával, először ismét belépett a helyiségbe és mindenütt ezt a durva hareos társaságot látta, sirva fakadt. Egészen egyedül maradt. Az elegáns orosz és francia barátok eltűntek. Csak egy öreg osztályfőnöke a királyi javak minisztériumának ült az ablak mellett busan. Kinézett az utcára, ahol a törökök masíroztak, azok a törökök, akik ellen 6 Plevnánál harcolt. Dühösen nézte a bolgárokat, akik különösen büszkén hordták a fejüket és elszégyelte magát, amikor látta, hogy kint az utcán az oláh leányok és az asszonyok üdvözlik a győzőket.

Az északi pályaudvaron. Podgyászok százai hevernek magas halomban a pályatesten.

utazás napja sok mindentől tüssz. Háboruban vagyunk és így az események is diktálnak. A Gödöllői utazás napjáról sincs pontos értesítés.

A báró ur előadását ki szeretnénk még egészíteni egy másik udvari tisztviselő előadásával, aki elmondotta, hogy eleinte sok nehézséget okozott a király tulságos barátságossága. Többször megtörtént, hogy a referáló titkárokat az audiencia után meghívta ebédre.

Egyébként ezek a körülmények magyarázzák meg, hogy a király egyéniségét őszinte szeretet veszi körül az egész udvarban.

A királyi palotában mindenki ismeri Imre bácsit a király komornyikját. Elfogjuk az egyik folyosón, fölragyog a szeme, amikor a király nevét megemlítjük előtte:

— A király még olyan egyszerű emberrel is kedves, mint én vagyok. A mikor mult-kortájt átment Széchenyi grófhhoz, épen fölsegítették a kabátját, mikor benyitottam. Természetesen visszahúzódtam. A király utánam küldött és behivatott.

— Mit akart? — kérdezte.

— Ide vagyok beosztva, — jelentettem. — Meg akartam nézni, hogy nincs-e szükség reám.

A király mosolygott:

— Ha ide való, maradjon mindig itt! — mondotta kegyesen.

Az Imre bácsi azután a kis trónörökösről kezdett beszélni:

— Ottó királyi herceg valóságos angyal. Olyan bájos, mint egy kis leány. Hullámos szőke haja a vállát veri. Kifogástalanul beszél magyarul. Ma reggel sétálni vitték a kertbe. Egy kisasszony a kezénél fogva vezette. A mikor meglátott bennünket, a tegnapi napról kezdett beszélni. Ezt mondotta:

— Automobilon jöttünk, bizony autó hozott bennünket. Sok ember volt az utcán, nagyon sok, mindenki lobogtatta a kendőjét. Nagyon szép volt.

Imre bácsi még elmondja, hogy a kis trónörökös, a mióta megérkezett, elhalmozta

mert az utolsó menekülő vonatok nem tudták azokat elszállítani. Százával hever a postászsák és látszik, hogy el voltak készítve továbbszállításra Ploestibe, Pitestibe, de itt maradtak, mert a mi csapataink ezeket a vasuti vonalakat elvágta. Különben azonban semmi nyoma sem látszik a háborúnak a nagy vár eme pályaudvarán, amelyet úgy foglaltak el, hogy még csak egy ház sem remegett meg benne. A vasuti üzem teljes egészében életben van és hosszú sorban állanak az oláh vasuti tisztviselők jelvényükkel karjukon és tárgyalnak az új vasutigazgatóval a további teendőkről. A várótermek, a csarnokok, a folyosók zsúfolásig tele vannak menekülőkkel és napok óta várják az első vonat megindítását. Ők szenvedtek legtovább a háboruban, amelyet nem akartak, amelyet nem értettek, mert legtöbbjük még irni olvasni se tud. Itt ülnek szegényes podgyászukon és arcukon megismerhető a tipikus oláh nemzeti betegség, a pellagra. Utolsó pénzüket hagyták a kis, de drága korcsmában, amelyek az északi pályaudvar körül vannak. Azt hitték, hogy a nagy vár megvédi őket, de a vár megadta magát. A gazdag belváros úgy élt, mint máskor. A külvárosok szegény népe sokat bajlódott a beszállásokkal. A menekülők megostromolnak minden vonatot, amely észak felé indul. A szülőfalujukba akarnak menni, a kunyhójukba, a jóságjukhoz.

ajándékkal. A Hunyadi-terem zsúfolásig tele volt játékszerekkel. Küldtek egy kis fehér asztalkát is, meg egy szobababutort, a melyet nem használhat a trónörökös. Ezt a két darabot vissza fogják küldeni az ajándékozónak.

Künn fölhasználnak a kúrt, katonabanda játszik. Déli tizenkét óra van. Az őrjárat nagy sokaság nézi végig.

p. 6.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Anglia nem adja vissza Calais-t. — Jelentés Bukarest helyzetéről.

Basel. A Morningpost és a Daily News a békefeltételek között elrejtett helyen Calaisnak az angolok által való megszállását is felsorolja.

A Morningpost nem kevesebb, mint ötvenkét részlet feltételről tesz jelentést, amelyeket Anglia a kontinensen való állandó béke érdekében akar tenni.

Bécs. Egy katonai bizottság egyik tagja, amely bizottság a legutóbbi napokban Oláhország megszállt részében időzött, romániai tartózkodásáról a következő részleteket mondotta el: Bukaresti tartózkodásunk alkalmával, határozottan megállapítottuk, hogy a város jelenleg sokkal élénkebb, mint valaha. A közönség nagy része ugylátszik örül, hogy a dolgok idáig fejlődtek. Elelmiszerekben nincs hiány, a hus ugyan meglehetősen drága. A központi hatelmak alattvalóinak internált hozzátartozóit nyomban bevonulásunk után szabadon eresztették és most előkelő szállodákban laknak a román fővárosban. Ellátásukról és ruházódásukról Bukarest városának kell gondoskodni.

— Ami a petroleum forrásokat illeti megállapítottuk, hogy Campina város közelében az angol katonai utassé utasítására a forrásokat

szisztematikusan eldugaszolták. Bizonyos időbe telik, míg ezt jóvá tehetik. Két hónapig tart legalább, amíg az üzemet teljesen felvehetik. A károk is nagyobbak, mint azt eleinte gondolták. Különösen hollandi és amerikai tőke pusztult el. Számítások szerint hollandi tőkéből egynegyedmilliárd pusztult el. A talált készletek azonban elég nagyok, úgy hogy nemcsak a hadsereg szükségletét fogják kielégíteni, hanem meglehet az is, hogy haza is küldhetnek bizonyos dolgokat. Így Campinában egyedül háromezer vagon benzint találtak. Konstanz és Moréni területén óriási mennyiségű készleteket zsákmányoltunk. Ploesti és Campina környékén égő tartályokat is találtak, amelyeket a tanu vallomások szerint még három hét előtt gyújtottak meg.

— Az őszi vetéseket az egész országban elvégezték. Amint át lehetett tekinteni a vetések állása kielégítő. A lakosság igen nyugodtan viselkedik. A viszonyokkal teljesen megelégedett. Az Oláhországban levő mezőket román hadifoglyok, melyeknek száma százhatvanezer ember, fogják elvégezni. A háborúra uszítók legnagyobb része elmenekült az országból.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* A cirkusz csillaga. (Leda Bertini film I. az Urániában.) Franceska Bertininek, ennek a csodaszép és nagytehetségű művésznőnek versenyháza támadt. Nem csak szépségben, tudásban, érzésben is versenyháza saját hűga, aki a mai képen szerepel először nagyobb alakításban a közönség előtt. A budapesti Mozgóképek Otthonban egy műsorban mutatta be a két testvért, és a közönség ítéletében nem tudott megállapodni annyira tökéletesen szép, annyira tehetséges mind a kettő, úgy hogy igazán nehéz a választás. A mai kép a maga nagyarányu cselekményével teljesen alkalmas arra, hogy a közönség egy új művésznőt kelőleg kiismernessen és a mikor a színház most az év végén hozza ezt az újdonságot, az a cél vezérli, hogy az évet egy olyan névvel zárja le, mellyel a legnagyobb sikert aratta. A Bertini név Aradon fogalomná lett, s azt hisszük, hogy a család új tagja sem fog szégyent hozni erre a névre. — *Homunculus II.* az Uránia legközelebbi szenzációja — A koronázási tulnet, melyet egyedül az Országos Koronázási Filmközpont ad ki, az Uránia is megszerezte és újév napjától kezdve mutatja be.

* A Wolfson-cirkusz utolsó diszeloádása. (Nagy artista-drama az Apollóban.) Az aradi mozibajáró publikumnak emlékezetes marad a mai nap. Az Apolló-színház tette emlékeztetése, amely a Fata morgana (A Wolfson cirkusz utolsó diszeloádása) című cirkuszdramát mutatta be mind a három előadáson színültig telt nézőtér előtt. Az Arany-sorozat monumentális filmjei (Trilby, Szibéria, Szepiötlen asszony) után igazán nem várhattunk újabb meglepetést a mozitól s mégis azzal szolgál ez a csodásan szép és hatalmasan nagyszabású artista drama. Az artisták kőbor életének titokzatos misztériuma nyílik meg előttünk s romantikus levegője valósággal megfogja a lelkünket. A darabban előforduló artista-attrakciók külön eseményei az ötletvonásos filmnek. A mozi igazi nagy szenzációja ez a film, amelyet még szombaton és vasárnap mutat be az Apolló. 3

* Koronázási film I. az Apollóban. Károly király és felesége nejeinek magasztos koronázási aktusairól részletes mozgóképfelvételeket készítenek s azoknak előadására jogot szerzett magának az Apolló-színház. A történelmi nevezetességű felvételek első részét már hétfőtől kezdve mutatja be az Apolló-színház.

Orosz aknán elsüllyedt orosz gőzös.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Kopenhága. Helsingforthból visszatért hajóskapitány jelenti, hogy az Eichonna finn gőzös, mely az Aland szigetekről balti tüzérseget szállított, utközben orosz aknára ütközött és elsüllyedt. A fedélzeten levő legénység közül csak néhány embert sikerült megmenteni, több mint ezren elpusztultak. Néhány nappal ezelőtt a közelben elsüllyedt egy póstahajó is, amelyen szintén számosan életüket veszítették. A katasztrófa oka az, hogy a finn öbölben lehorgonyzott orosz aknák rosszul voltak megszállva, elszabadultak és most az egész öböl hajózását veszélyeztetik.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Egyik tengeralattjárónk nemrég elfogta az Északi jégstengerben, az északi foktól keletre az orosz önkéntes flotta Suchan nevű gőzöst. A gőzös hadianyaggal volt megrakva és Amerikából Archangelszk felé tartott. Miután a gőzöstisztjeit foglyokként a tengeralattjáróra vették, egy német tiszt altisztekkel átvette a gőzös vezetését és azt német kikötőbe vontatta. Megállapítottuk, hogy a Suchan azonos a Hamburg-Amerika vonal Szófia nevű hajójával, amelyet a háború kitörésekor az oroszok a wladivosztoki kikötőben lefoglaltak.

Főpróba a koronázásból a királyi pár részvételével.

(A koronázó templom diszitése. — Sikerült a főpróba.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Ma délelőtt folyamán a koronázó főtemplomban főpróbát tartottak a koronázásból.

A koronázó templom diszitőmunkája befejeződött. A diszítés a régi hagyományokhoz képest sötétpiros, mely előtti egészen a templomot, körülfontja az oszlopokat, ráfut a padokra, emelvényekre, tribünökre, sőt még a kórusra és a szószékre is felkuszik. A gótikus oszlopkötegek festéséből nem látszik semmi, mert egészen az oszlopfőig bibortakaráó simul rájuk. A padok azonban csak sötétpiros vászonnal vannak betakarva.

Vörös kárpit simul a falakhoz is és elfedi a falképeket. A templom két oldalhajójának fala mentén tribünök húzódnak végig, az egyiken a képviselők, a másikon pedig a főrendiház tagjai fognak ülni. Egy kisebb tribün emelkedik a szanktuárium előtt, ez lesz a királyi hercegek és hercegnők ülőhelye. Fönn a templom hajójában és a szentély egymásra hajló ívei között villámos gömbökből font hatalmas csillár fogja pazarul szórni a fényt, minden csillárban hatvan villámos lámpa ég, csupán az oldalhajókában fog negyven lámpaszem bámolni a koronázás napján. A diszítés középpontja természetesen a szentély, ahol a koronázás aktusa fog végbemenni. Hatalmas baldachin emelkedik az oltár fölé és ez alatt fog végbemenni a koronázás.

Az oltártól néhány lépésnyire emelkedik a megkoronázott király trónusa, amelyre hajnalban helyezték el *Mátyás király történelmi emlékü trónkárpitját*, amelyet az *Erdődy* grófi család engedett át a koronázásra. Az egész oltár felett hatalmas baldachin emelkedik, a baldachin kívül biborvörös nehéz bársonyból, belül fehér selyemből van alkotva. Több ezer fényű villanykörte ontja sugarait a biborvörös szőnyegre, amely az oltár lépcsőjét takarja. A trón felett hatalmas baldachin van, amelynek szintén hófehér selyem a belése. Az egyszerű piros bársony trónszék felett Magyarországnak *Mátyás király* korabeli nagy cimere csillog. A trónszék emelvényen áll, amelyhez négy lépcső vezet, amelyeket az utolsó percekben biborszőnyegen kívül vörös plüss takaróval borítottak be, amelybe ezüsttel az apostoli kettős kereszt van hímelve. Távolabbra áll a főhajó közepén a még meg nem koronázott királyi pár trónusa. Két egyszerű piros bársonyszék, amelynél piros bársonnyal bevont térdepők vannak. A templomot élénk vörösszínű süppedő szőnyegekkel borították be. Az oszlopok szintén piros bársonnyal vannak áthuzva. Az egész templomot tizenkét hatalmas csillár világítja be. Ezenkívül hatalmas csillárok vannak oldalt felállítva, az egész templomot sugárzó fényzónában tartva, úgy, hogy minden jelenlévő pontosan, tisztán láthatja a szertartásokat.

A dekorációra tizenötezer méter plüss használtak föl; a plüss méterjének ára huszonöt korona, a mi fogalmat ad arról az összeégről, a mibe a diszítés kerül. A diszítő munkások, akik már a múlt hét óta dolgoznak a templomban, napi negyven korona munkabért kapnak és a mennyiben éjszaka is kénytelenek folytatni a munkát, úgy óránként öt koronát fizetnek nekik. Tizenöt dekorátor foglalkozik a diszítéssel, közülük tíz katonai szolgálatot teljesít.

A nagy bibor felületeken a nagy cimernek

kis részekre bontott elemei külön cimerpajzsokon. Összesen nyolcezer kettős kereszt és nyolcezer lilomos cimert fog ékeskedni a hatalmas templomban.

A templom főkapuja előtt már összeállították a baldachint, a mely alatt a hercegprimás a királyi párt fogadja a koronázás napján. A baldachin teljesen hasonló lesz a belső diszítéshez, a mennyiben a külső burka sötét bársony, a belseje pedig hófehér selyemből készül. Benn a templomban az oldalkápolnában az ugynevezett loretoi kápolnában, a hol a koronát őrizni fogják, szintén ilyen a diszítése és a kápolnát is hatalmas villámos lángok fogják megvilágítani.

Már kora reggel nyolc órakor sok arisztokrata hölgy jelent meg a koronázó templomban. Ezután érkeztek *Pálffy* Miklós herceg, *Csernoch* János hercegprimás, *Tisza* István gróf, *Walter* Gyula püspök, *Bánffy* György gróf főajtónállómester, *Várady* Árpád kalocsai érsek.

Kevéssel kilenc óra előtt fekete automobilon a templom elé rohogott őfelsége, aki tábornoki egyenruhába öltözve, barna hosszú huszárköpenyben érkezett meg. Elsőnek lépett ki az automobilból, aztán kisegítette *Zita* királynét, aki mély gyászba öltözve, tiszta feketeben jelent meg. Ezután érkeztek *Apponyi* Sándor gróf országbíró helyettes, *Csekonics* Endre gróf és *Skerlecz* Iván báró.

Tisza István gróf nádorhelyettes kezében tartva biborvörös vankoson a szent korona felső részének kitűnő utánzatát, bevonult a templomba, mögötte haladtak a többi országos méltóságok, akiknek a koronázásnál szerepük van. A menet ezután megszakadt és csak azután vonult be a király, kíséretében *Csernoch* János hercegprimás és *Várady* Árpád kalocsai érsek. Mögötte két lépéssel a királyné, akit *Hornig* Károly veszprémi püspök kísért. Mögöttük haladtak az egyházfejedelmek, a koronázási mise többi főpapjai és a főrendek.

Csernoch János hercegprimás ezután az oltár elé vezette őfelségét, ahol a hercegprimás és *Tisza* István gróf nádorhelyettes végigpróbálták a király megkoronázását. Ezután pedig a királynét koronázta meg a veszprémi püspök a korona utánzatával.

A főpróba minden zökkenő nélkül folyt le és bevégezve a király és a királyné megtekintették a templom feldisztatását és legteljesebb meglegedésüknek adtak kifejezést és hosszasan elbeszélgettek a küldöttség tagjaival.

Délelőtt verőfényes idő volt és több száz főnyi tömeg gyűlt össze a koronázó templom előtt. Mikor a királyi pár a templomból kifelé tartott, viharos, zúgó éljenzés fogadta a felségeket, akik mosolyogva köszönték meg az üdvözléseket. Kedves jelenet játszódott le ekkor. Egy talikabátos kis fiú levelet dobott a király nyitott gépkocsijába, és mikor a körülállók megkérdezték tőle, hogy mi volt a levélben, a kis fiú csak ennyit válaszolt: „kérvény” — de minden további felvilágosítást megtagadott. A király mosolyogva intett a fiú felé és ebben a pillanatban gépkocsija tovább rohogott.

Os keresztény módra áldozik a király. (Nem lesz kettős kereszt a koronázáson.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Holnap indul a gyönyörű menet IV. Károly királlyal és *Zita* királynéval a koronázó főtemplomba, hogy a felséges királyi párt a nemzet megkoronázza. A szent kereszt nyitja meg a menetet, amelyet annak élén egyik főpapunk visz, aki lóháton ül. E kereszt körül a tudósok és művészek között ősidők óta rengeteg vita folyt már, a legutóbb akkor, amikor *Benecur* esodás képét láttuk a *Műcsarnok*ban, amelyre a mester ugynevezett kettős apostoli keresztet adott a király trónusa mellett álló *Csáky* Károly gróf, váci püspöknek a kezébe. A mester nem volt jelen a nemzetnek millenniumi kódolásán és képének a megfestéséhez a kettős kereszt modelljét illetékes helyről kapta, ám, amikor az kitündöklött a hatalmas kompozícióból, remekművet sokan épen a kettős kereszt miatt gúncolták. Most a képeslapokban néhány művésznünk ismét megrajzolta a koronázási jelvényeket és ezek közé oda iktatta a kettős keresztet is.

Hogy véget vessünk a kétségnek, vajjon egyszerű, avagy kettős kereszt nyitja meg a menetet, kérdést intéztünk *Neimes Antal* dr. püspökhöz, a koronázó főtemplom plébánosához. A püspök kijelentette, hogy a katolikus anyaszentegyház nem ismer más formájú keresztet, mint amilyen az Üdvözítő kiszemelt.

— A kereszt, amelyet használni fognak, a hercegprimási kincstárból való és onnan való a többi egyházi felszerelés is, a melyeket a koronázáskor használni fognak. Kivétel az az arany kehely, amelyből a hercegprimás a mise alatt IV. Károly királyt megáldoztatja, mert bizonyára csak nagyon kevesen tudják, hogy a király ősi keresztény szokás szerint, megkoronázatása előtt két szín alatt áldozik, a kenyér és a bor színe alatt. Ez a kehely a koronázó templom kincstárának a legdrágább kincse, amelyet a mohácsi vész után Pozsonyba vittek és Buda visszafoglalása után, *Mária Terézia* korában került vissza a templomi kincstárba.

A hercegprimás kincseket érő egyházi ornátusa, a XV. századbéli casula és a hozzávaló infula, amely teli s tele van drága gyöngökkel és ékkövekkel, az esztergomi kincstár legművészeiből darabjai, utoljára *Simor* viselte, amikor I. Ferenc Józsefet koronázta. Az ornátust harmonikusan egészíti ki az a pástorbót, a melyet a 67-iki koronázásra a főváros közönsége ajándékozott. A segédkező főpapok, az érsekek és a püspökök azokat az ornátusokat fogják viselni, amelyeket a hatvanhetedik koronázáskor *Ferenc József* király és *Erzsébet* királyné ajándékoztak az egyháznak.

A koronázáson a trónörökös is mind végig jelen lesz és nagyanyjával, a pármái hercegasszonyával a szentély baloldali, királyi oratóriumában, a koronázott királyi pár trónja fölött foglal helyet. A trónörökös azt a díszmagyar ruhácskát fogja viselni, amelyet *Benecur* mester tervezett a részére. A trónörökössel szemben, a szentély jobboldali oratóriumában a főhercegasszonyok ülnek, míg a templom hajójának oratóriumát az udvari hölgyek részére tartották fenn.

Zita királynénak, hogy a hosszú ideig tartó és fáradtságos szertartások ki ne mérítsék erejét, közvetlenül a szentélyből nyúló káptalani sekerestyében pompás pihenőtermet rendeztek be és ide fog visszavonulni, amikor a királynak van csupán szerepe.

Karácsonyi csata Romániában

(A rimnic-sarati győzelem.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Sajtóhadiszállás. December 17-iki hivatalos jelentésünk tudatta, hogy Falkenhayn tábornok szövetséges csapatai az előző napon több helyen átlépték a Buzeu-szakaszt és üldözés közben elfogtak 1150 oláht, továbbá többszáz megrakott vasúti kocsit zsákmányoltak. Azóta, hogy ez a jelentés kiadódott, mind a német, mind pedig az osztrák és magyar vezérkar napi jelentései csak annyit közöltek a keleti Oláhországban folyó operációkról, hogy a helyzet változatlan. Ez a hosszabb hallgatás nem azt jelentette, mintha szünet állott volna be a hadműveletekben, hanem bizonyos eseményeknek meg kellett érniük a nyilvánosság számára.

Most végre részletek jelentek meg az elmúlt nyolcnapos harcokról. Ezekből a részletekből meg lehet állapítani a Moldva és Oláhország közötti harcok helyzetét. Először is konstatálhatjuk, hogy ezen a fronton oroszok állnak velünk szemben. Miután fölvettek a megvert oláh hadsereg töredékeit, erősen kiépített védőállásokat szállották meg, amelyek az erdélyi határtól a hegyeken át a rimnik-sarati állomáshoz, onnan pedig a síkságon át, Filipescit érintve, a Dunáig húzódtak. Rimnik-Sarat és Buzeu városától északra 35 kilométerre van, Filipesci pedig negyvenöt kilométerre keletre a Brailába vivő vasúti vonal mentén.

A cári hadvezetés minden erejével meg akarta akadályozni azt, hogy a szövetséges seregek benyomulhassanak Moldva déli szegélyébe és ugyanakkor fedezni akarta Braila dunai várost. Az egész 150 kilométer szélességű fronton, a határhegyektől egész a Dunáig, hatalmas csata folyik a karácsonyi ünnepek alatt, amelynek mértékét jellemzi az, hogy 5500 orosz katona került fogságunkba. A küzdelem gyújtópontjában a Filipescinél levő orosz sáncok voltak, amelyek Brailát délnyugatról védelmezték. A vasúti pálya mindkét oldalán, a síkságon német hadosztályok, valamint osztrák és magyar zászlóaljok indultak támadásra. Eppen úgy, amint a Targu-Jiutól Buzeuig egyetlen román védővonal sem tudott megállni a központi hatalmak hatalmas támadása előtt, a filipescii orosz védelmet is keresztültörtük. Ettől északi irányban, Rimnik-Sarat felé szintén tért nyert a IX. hadsereg, amennyiben ötnapos csatában tizenhét kilométer szélességben áttörte az ellenség erősen kiépített állásait és végül elfoglalta magát a várost is.

A megerősített Filipesci falu eleste természetesen nagymértékű fenyegetést rejt magában Braila ellen, amely ilyenformán délnyugatról veszedelembe jutott. Hogy az alsó Duna környékén levő stratégiai és taktikai helyzetet megítélhessük, egy pillantást kell vetni az Észak-Dobrudzsában lefolyt jelentékeny harcokra is. Mackensen hadseregének keleti szárnyán a bolgár ezredek december 22-én, miután egy nappal előbb német és török csapatokkal együtt sikerült áttörniük Babadagnál az oroszok magaslati állásait, rohammal elfoglalták Tulcea városát az alsó Duna mellett. A folyam Szentgyörgyága, amely mellett Tulcea fekszik és az ettől néhány kilométerre keleti irányban levő Sulina-ág tehát végérvényesen megszűnt az orosz és román hajózás számára.

A visszavonuló oroszok Dobrudzsa északnyugati szögletébe szorultak. A szövetségesek december 24-én Tulceától 30 kilométerre nyugatra elfoglalták a Duna partján levő Isaccea-

helységet. Dobrudzsai hadseregünk balszárnya most már a macini hídfőt ostromolja, amely Braila keleti támaszpontja. Tulcea és Isaccea elfoglalása nagyjelentőségű, mert azokat a hajókat, amelyek a Fekete-tengerről a Deltán át Renibe és Galacba próbálnának eljutni, fenékbe lehetnének.

Kérdezhetjük, hol van a román dunai flottilla? Hol van négy monitorja? Legutoljára hallottunk róluk, amikor az oláhok a rahovói szerencsétlen átkelésre merészkedtek. Amidőn ez a vállalkozás a legnagyobb kudarcra végződött az osztrák-magyar monitorok közbelépése folytán, az oláh flottilla sietve elgőzölgött az alsó duna felé s azóta ugylátszik, nyomtalanul eltűntek. Valószínű, hogy ez a flottilla a galaci kikötőbe menekült és most el van zárva útja a tenger felé.

Oroszország nem akar békét.

(Svédország és Dánia támogatják Wilson akeióját.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Pétervárról jelentik: A pétervári távirati ügynökség közli az orosz hadsereg főparancsnokának a hadsereghez és haditengerészethez intézett következő napiparancsát:

— Több mint két évvel ezelőtt hirtelen megtámadták Oroszországot és hűséges szövetségeseit Németország és szövetségesei a nemzetközi jog alapelveinek teljes semmibe vevésével. Németország óriási felkészültségének rendkívüli előnyeit kihasználva Oroszországra és Franciaországra a háború első éveiben nagy nyomást gyakorolt és kénytelenek voltunk területünk egy részét átengedni. Az időleges balsiker nem gyengítette a szövetségesek hatalmát. Ennek az évnek a tavaszán az egész arcvonalon támadásba mentünk át és az ellenséget védekezésre kényszerítettük. Ereje szemmel láthatóan kimerült. Németország érzi, hogy végleges leverésének órája és minden jogtalanságának, kegyetlenségének megtorlása közeledik. Ezért javasolja most Németország, amely hadi eszközökben való fölénye idején hirtelen hadat üzent szomszédainak most, amikor ereje fogytán van, hogy a béketárgyalásokat kezdjük meg. Ezzel egyidejűleg megkísérelte, hogy Romániát végleg leverje.

— Most a szövetségesek, oldalukon a hatalmas Angliával és a nemes Olaszországgal minden erejüket kifejtik és minthogy a háború folyamán az erőfeszítések egyre erősödnek, módjukban van, hogy akkor kezdjék meg a béketárgyalásokat, amikor magukra nézve kedvezőnek tartják az időt. Ez a pillanat még nem érkezett el. Az ellenséget még nem üztük el azokról a területekről, amelyeket elfoglalt. Oroszországnak a háború által támasztott feladatai, Konstantinápolynak és a tengerszorosnak elfoglalása és a három részre osztott Lengyelországnak felszabadítása és egyesítése még nem történt meg. Ha most békét kötünk, örökre elesnénk erőfeszítéseink eme céljaitól. Nem engedhetjük meg, e célok nem engedik meg, hogy a békére gondoljunk előbb, mielőtt végleg le nem vertük ellenségeinket, a kik vakmerően azt hitték, hogy a háborút, amelyet kezdtetek, akkor fejezhetik be, amikor akarják. Az egész ország és az egész hadsereg át van hatva attól a gondolattól, hogy az ellenséget csak akkor kényszeríthetjük békére,

ha területünkről elűztük és végleg megsemmisítettük és hűséges szövetségeseinknek szilárd biztositékot nyújthatunk hasonló támadások megismétlődése ellen és megadhatjuk nekik azt a biztosságot, hogy Németországot rákényszerítjük azoknak a kötelezettségeknek a megtartására, amelyeket a békeszerződésben el kell vállalnia. Legyünk megingathatatlanok a győzelemben való erős hitben és a Mindenható megáldja zászlóinkat és elborítja hervadhatlan dicsőséggel azokat.

A Times írja, hogy a megszállott területek visszaadása és kártalanítás azok a feltételek, amelyek nemesak a békekötést, de minden előzetes tárgyalást is meg kell hogy előzzenek.

Bécsből jelentik: A külügyminis-teriumban ma Beck-Friis báró svéd követ és de Lerehe dán követ teljesen azonos szövegű jegyzéket adtak át, amelyben kijelentik, hogy kormányaik Wilson elnök lépését helyeslik és annak támogatására kormányaik mindenkor készek lesznek.

Berlin. A Vossische Zeitung jelenti Amsterdamból, hogy az orosz kormány a múlt héten elküldötte Párisba a központi hatalmak békeajánlatára vonatkozó jegyzékét, amely tartalmában és lényegében megegyezik a ma nyilvánosságra hozott hadsereg és hajóhadparancsával.

Berlin. Svéd utasok, akik Pétervárról Stockholmba érkeztek, elmondják, hogy december 10-ikén nagy néptömeg verődött össze a pétervári angol követség előtt. A tömeg nemcsak az ablakokat verte be, hanem betódult az épületbe is és a követség egész berendezését szétrombolta.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Szombaton délután fél 4 órakor ifjúsági és népies előadás: *Tiszavirág*, operett.

Este 8 órakor rendes helyárrakkal: A koronázási ünnep alkalmára diszeloadás: *A király házasodik*, történelmi színmű. Írta: Tóth Kálmán.

* **A színház hírei.** Egymásután három délutáni előadás. Szombaton d. u. ifjúsági előadásnak a legkedveltebb operettek egyikét, a *Tiszavirág*-ot tűzték ki műsorra. Vasárnap d. u. a Zsuzsi kisasszony kitűnő operett kerül színre. Hétfőn délután, újév első napján a most felújított Kis gróf operett kerül színre, mindegyik elsőrangú szereposztásban, a már ismert szereplőkkel. — **A koronázási diszeloadás.** Ma este fényes keretek között tartja a társulat az ünnepi előadást, melynek fényes műsora bevilágítja az egész estét. Az előadás, amely 8 órakor kezdődik, a következő sorrendben megy: 1. Ünnepi nyitány, előadja a 33-ik gyalogezred zenekara Zellner Sándor karnagy vezénylete mellett. 2. Alkalmi szavalt, írta: Grallertné, előadja K. Kápolnai Juliska. 3. Ünnepi beszéd, tartja Kara Győző kir. főgimnáziumi tanár. 4. A király házasodik, eredeti vigjáték, írta Tóth Kálmán. — **Orfeusz a pokolban.** Offenbach klasszikus daljátéka vasárnap este kerül színre teljesen új betanulással. A rendkívül mulattató dalmű egymásután három estén marad műsoron. Az előadások vasárnaptól kezdve fél 8-kor kezdődnek.

* **A Modern Kabaré újévi előadása.** A Modern Kabaré első előadásai iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a szilveszter-esti előadásra már csak néhány 3 és 2 koronás jegy kapható, az újévi előadásra is fokozott mértékben történik a jegyvásárlás. A Kabaréra való tekintettel a színház fél 8-kor kezdi meg az előadást Szilveszterkor és újévkor. Az újévi előadásra jegyek előre válthatók 6, 4, 3 és 2 koronás árban a téli színház pénztáránál.

Átvitték a Várból a koronát a koronázó templomba.

(Lefényképeztette magát a király a koronázási ornatibusban.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Ma délután két órakor vitték át a szent koronát a királyi várból a koronázó Mátyás-templomba.

A korona átvitelére kiküldött bizottság tagjai már fél kettőkor kezdtek gyülekezni a vár udvarán. Ekkor állott fel a hetedik honvédhuszárezred diszszázada Perczel Aladár főhadnagy és az első honvédhuszárezred diszszázada Lipcsey Marcell százados vezetésével. Kevéssel ezután a darabont testőrök és a koronaőrök kirendelt osztagai is elfoglalták helyüket. Ezután előgördült a két udvari diszhintó, az egyik hat fehér lótól vontatva zöld és arany díszítésű volt, melyben a koronát voltak szállítandók, míg a másik, egy vörös rokokó díszítésű diszhintó, melyen a méltóságok foglaltak helyet. Fél kettő után érkezett meg Boda Dezső főkapitány, később pedig Khuen-Héderváry Károly gróf és Dessewffy Aurél gróf, a koronázási biztosok. Azután Széchenyi Béla és Ambrózy Gyula grófok a koronaőrök, Várady Antal kalocsai érsek, Széchenyi Miklós gróf nagyváradai püspök, Apponyi Sándor gróf országbíró helyettes jelentek meg és sorban ezután jöttek a főrendiháznak és a képviselőháznak a korona átvitelére kirendelt bizottság diszmagyaros tagjai: és pedig Festetics Sándor gróf, Hunyadi László gróf, Csekonics Endre gróf, Apponyi Henrik gróf, Kobak Kornél, Csáky Gusztáv gróf, Eszterházy Mór gróf és Ghillányi Sándor báró. Ezeket követően a vár udvarán nagy számú előkelő közönség jelent meg, sorokban ott volt Montenuovo herceg főudvarmester, Hunyady József gróf szárnysegéd, Szegedy-Maszárik Aladár, az udvarnagyi hivatal vezetője.

Az országgyűlési küldöttség a Szent István teremben gyülekezett, ahová néhány perccel két óra után belépett Károly király huszártábornoki egyenruhájában Széchenyi Miklós udvarnagyi és Lobkovitz Zdenko herceg főhadsegéd kíséretében.

Öfelsége ama kívánságának adott kifejezést, hogy szeretné, ha az alkalmat felhasználva, magát Szent István koronájával és a jelvényekkel együtt lefényképeztethetné. Erre a két koronaőr a koronát, palástot és a jelvényeket a szomszédos tágas terembe vitték, ahol öfelsége, fején a koronával, vállán a palásttal, jobbáiban a jogarral és a baljában az ország almájával lefényképeztette magát.

Ezután öfelsége visszatért a fogadóterembe, ahová visszavitték a koronát és a jelvényeket, ezeket a vasládába tették s annak kulcsát átadták Khuen-Héderváry grófnak. Amíg ez a szertartás tartott, addig öfelsége cserélt tartott, melynek során megszólításával tüntette ki Szmracsányi Lajos egri érseket, Festetics Sándor és Széchenyi Béla grófokat, valamint a főrendiházi és a képviselőházi bizottság néhány tagját.

Amikor a jelvényeket a ládában elhelyezték, a két koronaőr, a két királyi biztos és az országbíró helyettes a ládát lepecsételték. Ezután öfelsége kegyesen elbocsátotta a küldöttség tagjait.

Most a képviselőház és a főrendiház tagjai a ládát, melynek tetejére Szent István palástját helyezték és az egészet aranyos takaróval borították be, vállakra rakták és jobbról-balról 3—3 nemes magyar gárdista kíséretében

a király lakosztályából a nagy udvari ajtón át a vár főkapuja elé mentek. Itt állott a diszhintó.

Bárczy István polgármester Pest város bírói palácjával, Perczel Miklós és Buzáth Károly tanácsosok fogadták a menetet és a diszkocsi két oldalán helyezkedtek el. A kocsi két oldalán még 3—3, diszbe öltözött udvari szolga, 3—3 koronaőr és 6—6 nemes gárdista haladt. A menet élén elől a honvédhuszárezred diszszázada lovagolt, utánuk az egyik diszhintó következett, mely a küldöttség tagjait vitte, ezután jött a második diszkocsi a koronával és jelvényekkel, mely után a két királyi biztosnak s a két koronaőr kocsija következett.

Az egész utvonalon annak ellenére, hogy az eső szitált, rengeteg nagy néptömeg gyűlt össze. A gazdagon ékesített utvonalon tüzek és vadász katonák állottak sorfalat. Mikor a ládát vivő hintó a várőrsége elé ért, a várta Gewehr-heraus-t kiáltott és az őrség feszes állásban tisztelgett a koronának. Végig az egész utvonalon a katonák tisztelegtek a menetnek. Mikor a menet elindult, a Gellérthegyén huszonegy ágyulövés hangzott el.

Ekkor érkezett Ferdinánd bolgár cár feleségével a Mátyás-templom elé, mikor a menet is odaérkezett. A bolgár királyi pár bementek a templomba és ott végignézték a korona és a jelvények elhelyezését. A templom kapujában Nemes Antal püspök lila színű ornatibusban fényes papi segédlettel várta a menetet. Fél háromkor érkezett meg a templom elé a menet, melynek élén Bartha Lajos tábornok lovagolt. A diszhintó közvetlenül a templom ajtaja előtt állt meg, míg a huszárok a Szentháromság szobor mellett sorakoztak.

Ezután a kiküldöttek a vállukra emelték a vasládát, bevitték a templomba és az ugynevezett Lorettó kápolnában helyezték el. Mikor a menet a templom elé érkezett a gellérthegy ágyuk ismét huszonegy lövést adtak le. A kápolna gazdagon fel van díszítve szőnyegekkel és aranyozott brokát selymekkel. A kápolnában a koronázási jelvényeket kivették a ládából. A kápolna ajtaját két koronaőr, a királyi biztosok és az országbíró helyettese pecesteikkel lepecsételték. A kápolna ajtajában két szolgálati ruhába öltözött karabélyos koronaőr állt, míg a templom körül az első honvédgyalogezred diszszázada állott fel és teljesít őrszolgálatot egész éjszaka.

Czernin gróf tárgyalásai magyar politikusokkal.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Mint értesülünk, a király legközelebb, mikor Budapestre jön, a következőket fogja kihallgatáson fogadni: Wekerle Sándort, Návay Lajost, Serényi Béla grófot és Zichy János grófot.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Czernin Ottokár gróf külügyminiszter ma reggel Budapestre érkezett. Délelőtt tíz órakor a miniszterelnöki palotába hajtatott és Tisza István gróf miniszterelnökkel hosszasan tanácskozott. Délben Andrassy Gyula grófot látogatta meg, akivel beható eszmecsere folytatott. Este a különböző pártkörökben élénken kommentálták a külügyminiszter eme látogatásait, amelyet mindenütt a mai politikai helyzettel hoznak

kapcsolatba. Ugy vélik, hogy a külügyminiszternek sikerült a magyar pártok vezetőit meggyőznie arról, hogy teljesen paritásos alapelveken áll.

Budapestről jelentik: Auffenberg Mór báró volt hadügyminiszter Budapestre érkezett és ma délelőtt felkereste Batthyány Tivadar grófot és Vázsonyi Vilmost, akikkel hosszasan értekezett.

Budapest: A horvát országgyűlés koronázásra kiküldött küldöttsége Medakovich Bogdán dr.-nak a szabor elnökének vezetésével ma este Budapestre érkezett.

Fa- és szénuzsora Aradon.

(Köszönet a vármegye főispánjának a tejellátás megjavításaért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város köznevelési bizottsága ma délután Lőcs Rezső polgármester helyettes elnöklésével ülést tartott, melyen megjelent Arad város köznevelési biztosa Szacsavay Zsigmond is, akit a bizottság elnöke az ülés megnyitása után melegen üdvözölt és a bizottság nevében arra kért, hogy a város és a hatóságok munkálkodását, mely a köznevelés előmozdítása érdekében történik, jóakarattal támogatja. Szacsavay köszönetet mond az üdvözlésért s megígérte a bizottságnak, hogy a város ügyeit mindenkor a leghatékonyabban fogja pártfogolni.

Egy igen örömdetes hírt közölt ezután az elnök a bizottsággal. Hunyár Algernon pécskai tb. főszolgabíró ugyanis telefonon értesítette a gazdasági hivatalt, hogy az ő járásában az erdélyi menekültektől átvett hétszáz darab bivaitehén van, melyek pár hét múlva nagymennyiségű tejet fognak szolgáltatni. A tejet első sorban a járásban elhelyezett menekültek részére tartják, de ezek a napokban végleg visszaköltöznek és úgy számítják, hogy január első felére az a tej végleg felszabadul. Baross Ferenc dr. a megye főispánja úgy intézkedett, hogy ez a tejmenyiség Arad város köznevelési céljaira fordíttassék. Így tehát, ha csak három liter számítanak minden bivaitehén után, a városnak akkor is 2700 liter bivaiteje lesz naponként a jövő hónap elején.

A bizottság örömmel vette tudomásul a jelentést és az elnök javaslatára köszönetét fejezte ki az intézkedésért Baross dr. főispánnak.

Hecht Arnold dr. t. b. főorvos azokat a visszaéléseket tette szóvá, melyek a fa és szén eladás körül történnek. Igen sok szatócsüzletben 20 fillérért adnak egy kiló fát, ami a szó szoros értelmében zsarolás. Többek ellen folyik ezért a rendőrségen az eljárás, de ennek ellenére is igen sok helyen folyik a szegény emberek kiuzsorázása.

Budapestben a tanács a szén árát nagyban 5 korona 90 fillérben és a kicsinyben való eladásnál 8 korona 60 fillérben állapította meg. Nálunk azonban a nagykereskedők ma is 14 koronát kérnek a szénért. A bizottság ezután úgy határozott, hogy felkéri a polgármestert, hogy a szakértők meghallgatása után állapítsa meg a fa és szén maximális árát, úgy a nagyban, mint a kiskereskedelemben, és az áruházhhoz szállításával, vagy anélkül.

A Weitzer János-utcai hatósági tejcsarnok már a napokban megnyílik. Azoknak jegyzéket, akik jegyet kapnak tejre, már lezárták. Jelentkezőket azonban továbbra is elfogad a gazdasági hivatal, ezek sorszámozott fognak kapni és mihelyt felesleges tej áll a közönség rendelkezésére, a gazdasági hivatal a lapokban fogja tudatni a közönséggel, hogy milyen száma jegytalajdonosok kaphatják ki jegyeiket a gaz-

dasági hivatalban, melylyel aztán megkapják napi tejadagjukat. Ezután Angel István dr. főjegyző közölte a bizottság tagjaival, hogy hivatalos körutja alkalmával megállapította, hogy *Martincsek* Dániel sütőmester zsemlyéket süttött s ezért megindította ellene az eljárást.

Végül *Málek* Lajos dr., a bizottság elnöke a bizottság nevében fáradozásaiért köszönetét fejezte ki és javasolta, hogy jegyzőkönyvében ismerje el a bizottság az elnök kiváló munkásságát és nyilvánítsa iránta a bizalmát. *Lócs* Rezső meghatott szavakban mondott köszönetet a megemlékezésért, a bizottság támogatását kérte és ígéretet tett, hogy minden erejének megfeszítésével továbbra is szolgálni fogja a közéletmezős ügyét.

HIREK. LEGUJABB.

Ejjel 2 óraker érkezett
telefonjelentés.

Ypernél offenzivára készül az entente.

Berlin. A Vossische Zeitung haditudósítója jelenti, hogy Ypern vidékén foglyul ejtett angol és francia tisztek elbeszéléséből kitűnik, hogy az angol és francia csapatok Ypernnél nagyszabású offenzivára készülnek.

Berlin. A német hivatalos esti jelentés december 29-ikéről:

Este erősebb tüzelés a Sommetől északra. A Morte Homme mögötti új állásaink frontja és szárnyai ellen irányult francia támadásokat visszautasítottuk.

A keleti fronton nem történt lényeges esemény.

Mackensen vezértábornagy hadserege folytatja előrehaladását.

Macedóniában nyugalom.

Szofia. A bolgár vezérkar hivatalos jelentése:

Macedon-front: Gyenge tűzérési tevékenység az egész fronton. Bolgár és német tűzérési Vitoliában ellenséges csapatokat bombáztak.

Román-front: Dobrudza legészaknyugati részén offenzivánk tervszerűen folytatódik. Rachel falut megszállottuk.

Athénből jelentik: A görög kormány rendeletet adott ki, amellyel Venizeloszt hazaárulás miatt örök időkre száműzik egész Görögország területéről.

Oltási bizonyítvány nélkül nincs lisztjegy.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Erdélyben néhol szörvényszerűen, másutt pedig egész járványszerűleg elterjedt hólyagos himlő megbetegedések erőlyes megelőző rendszabályok alkalmazására indították a közegészségügyi hatóságokat. A belügyminiszter a közegészségügyi hatóságok felterjesztésére a hólyagos himlő által inficiált helyekre és így Kolozsvár területére is elrendelte a kényszer védhímlőoltást. Kolozsvárra már napokkal ezelőtt megérkezett a rendelet, a város főorvosi hivatala a józan belátásban bízva előbb saját érdekében felhívta a város lakosságát, hogy oltassák be magukat. A felhívásra alig egy páran jelentkeztek. Később a fertőzött utcákat medikusokkal járatták be, akik házról-házra járva, oltották be az embereket, azonban ez a rendelkezés is hatálytalannak bizonyult, mert az előítélettel telített primitív gondolkodású emberek az oltási kényszer alól kibújtak. Ez arra indította a főorvosi hivatalt, hogy a belügyminiszternek a kényszeroltásra vonatkozó rendeletét a legteljesebb szigorral hajtsa végre.

A főorvos előterjesztésére abban állapodott meg a város vezetősége, hogy a *kenyérjegyek és liszt-utalványok kiadását a védhímlő oltásról szóló bizonyítvány felmutatásához kötik.* A főorvosi hivatal megkeresést fog intézni a közéletmezősi ügyosztályhoz, a hatósági élelmiszerláktárhoz, a tisztviselők fogyasztási szövetkezetéhez és a vasutasok jóléti bizottságához, hogy jövő év január 15-étől kezdődőleg csak annak a részére, illetőleg csak annyi családtagnak adjanak ki kenyérjegyet és liszt-utalványt, vagy bevásárlási könyvecskét, ahány családtagnak oltási bizonyítványát a család fő felmutatja. Ez a mód mutatkozott egyedül célravezetőnek arra, hogy a lakosság védhímlőoltásának megtörténtét a főorvosi hivatal ellenőrizhesse.

Arad koronázási ünnepélye.

Meghívás.

O császári és apostoli királyi felsége IV. Károly, szeretett királyunk megkoronázása napján, Arad sz. kir. város tanácsa koronázási ünnepélyt rendez, amelyre Arad sz. kir. város közönségét tisztelettel meghívom. *Lócs* Rezső h. polgármester.

Az ünnepély sorrendje:

I.

December 30-án — szombaton — délelőtt 10 óraker az összes hitfelekezetek templomaiban hálaadó istentisztelet.

II.

Az istentisztelet után délelőtt 11 óraker a *közművelődési palota nagytermében* az ünnepély a következő sorrendben fog megtartatni:

1. *Megnyitó*, elmondja: *Lócs* Rezső h. polgármester.

2. *Ima*, előadja: *Zellner* Sándor karmester vezénylete mellett a cs. és kir. 33. gy.-ezred zenekara és *Szántó* Péter tanár vezetésével a tanuló ifjuság.

3. „A koronázás ünnepére,” írta *Grallertné Martiny* Hilda urasszony, előadja: *Kesztlerné Kápolnay* Juliska urnő, az aradi Nemzeti Színház művésznője.

4. *Unnepi beszéd*, elmondja: *Zombory* Andor főreáliskolai tanár, az *Aradi Közlöny* munkatársa.

5. „Rákóczi induló” előadja a cs. és kir. 33. gy.-ezred zenekara.

Resch Ferenc altábornagy szíves előzenésége folytán vitéz hadseregünk 70 tagja a római kath. templomban az istentisztelet alkalmával díszőrségi szolgálatot teljesít.

Az „Aradi Nemzeti Színház”-ban este 8 óraker „A király házassodik” című darabot fogják előadni.

Az előadást megelőzőleg *Kesztlerné Kápolnay* Juliska elszavalja *Grallertné Martiny* Hilda urnőnek ez alkalomra írt prólógját.

Kara Győző főgimnáziumi tanár a nap jelentőségét fogja méltatni.

Ertesítjük a közönséget, hogy a kulturpalota nagytermének ajtaját december 30-án délelőtt háromnegyed 11 óraker nyitják meg.

— *Kitüntetés.* A hadsereg parancsnokság az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül *Kun* Péter pottartalekos szakaszvezetőnek a 2. honvéd gyalogezredben, a koronás vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— *Isteni tiszteletek sorrendje az a. h. év. templomban.* December 30-án délelőtt 10 óraker a koronázás alkalmából, december 31-én délelőtt 10 óraker rendes asánapai istentisztelet,

délután 5 óraker 6-év esti hálaadó istentisztelet és 1917. január 1-én délelőtt 10 óraker új-évi istentisztelet.

— *Királyi üdvözlét a magyarságnak.* A felsőges királyi párt tudvalevőleg sajátkezü üdvözlő irattal kedveskedik a magyarságnak a koronázás alkalmából. A honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala levelező-lapokon hozta forgalomba a királyi pár irásának fakszimiléjét. E levelező-lapok a koronázás napjának dátumától bélyegeztetnek. Vidékre készenesen eljuttatja a Hivatal a levelező-lap egy példányát mindenkinek, aki az elesett katonák özvegyei és árvái alapja javára legalább egy koronát küld be a hivatal főpénztárának (képviselőház), az utalványszelvényen K. U. (királyi üdvözlét) jelzéssel és pontos címmel. Budapesten a hivatal városszerte árusítja a levelező-lapokat.

— *Karácsony a harctéren.* *Ernyei* Mór népfelkelő a harctérről levelet írt az Aradi Közlönynek, melyben tudatja, hogy a csatamezőkön, golyózápor közepette is megünnepelték karácsony szent ünnepét. Karácsony első napján egy fabarakban gyűltek össze, ahol egy nagy karácsonyfa volt felállítva, amelyet a tisztek és a katonák körülálltak. Az ezredorvos és a tábori lelkész magyar és német nyelven mondtak szép beszédet. A legénység elénekelte a *Gottterhaltet* és ennek elhangzása után mindenkinek kiosztottak egy kalácsot, egy kis üveg italt, egy csomagot, melyben cigaretta, dió, alma és egyébek voltak.

— *A főváros kivillágítása.* Budapestről jelentik: A királyi várral szemközt a Duna parton, az egész utvonalon mentén ma este gyönyörű kivillágítást rendeztek. Elöl magas oszlopokon fehér villanykörtekből font guirlandok voltak, mögöttük piros-fehér-zöld színű guirlandok világítottak. A lánchíd közepén, amely szintén erősen ki van világítva, hatalmas K és Z betűi ragyogott az éjszakába. A dunaparti szállodák ablakai teljesen ki vannak világítva és a szállodák tetején is messzire látszó piros-fehér-zöld guirlandok csillogtak.

— *Halálozás.* Városszerte osztatlan részvétet keltett annak a gyászának a híre, mely egy köztisztviselőben álló családot ért. *Schwarz* Zsigmond szőnyegkereskedőnek hitvese hunyt el a mai napon könnyekbe borítva egy kis családot. Nem a szereplésben kereste életének feladatát, egész lelkével családjának élt, melynek minden egyes tagját mélyes szeretettel zárta szívébe. Két leányát gondos anyai lélekkel nevelte s midőn egyiket *Tenner* Lajos malomigazgató elröpítette az anyai szárnyak alól, kettős gonddal igyekezett szeretetének drága kincsét a kisebbik leányára *Boriskára* áthárítani. Mintaszerű feleség és háziasszony volt, a társas érintkezésben megnyerő modora, őszinte kedvessége csak jóakarókat és tisztelőket szerzett neki. A seb, melyet halála ütött szereteteinek szívében, sokáig fog sajogni.

— *Hirdetni kell a cukorkészletet.* Kételezem mindazon aradi kereskedőket, kik elárulástásra a város közönségétől hatósági cukrot kapnak, hogy mindannyiszor, mikor cukor van raktárukban, azt a kirakatukban, vagy más látható helyen, üzlethelyiségükben a közönséggel hirdetményileg tudassák. Megjegyzem, hogy azon körülményt, hogy hirdetésük a valóságban megtele-e vagy sem, esetenként ellenőriztetni fogom. *Lócs*, h. polgármester.

— *A Kölcsey Egyesület* tagjait értesítjük, hogy az 1917. év I-ső felére esedékes tagsági díjak beszédésével a Messenger Boy vállalatot megbíztuk. A könyvtárat használó tagok a könyvtárban tizethetik le a tagsági díjaikat. Az elnökség.

Tizenkilenc fogás a koronázási ebéden.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A király ma délután hosszabb kihallgatáson fogadta Trigyes főherceget.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A bolgár király és királyné tegnap Budapestre érkeztek, hogy részt vegyenek a koronázó ünnepségen. A bolgár királyi pár ma megtekintette a koronázó Mátyás templomot, ahol Nemes Antal dr. püspök fogadta őket. A királyi pár hosszabb ideig volt a templomban és a távozásnál a király kézesekkel vett búcsút a püspöktől.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Vadász Lipót igazságügyi államtitkár és Boda Dezső dr., a főváros rendőrfőkapitánya a bárói méltóságokat fogják kapni.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az udvari gazdasági hivatal báró Prileszky Károly udvari tanácsos vezetésével elkészítette a koronázási ebéd étlapját. Az ebéden 1862-ből való tokaji bort fognak felszolgálni a királyi birtokok pincéből. A koronázási diszebed menüje a következő:

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

1. Hódolati pecsenye.
2. Fácán köntösben.
3. Csirke fagyalék királyné módra.
4. Gombás libamájpástétom.
5. Inyenc szárnyas saláta.
6. Vad habarék szarvasgombával.
7. Koronázási sódar.
8. Kocsonyázott fogoly.
9. Özremek töltve.
10. Hortobágyi sertésgerinc.
11. Nyáron sült kacsa.
12. Pulyka közép, koronázási módra.
13. Királyjéce.
14. Tátrai sziklapisztráng.
15. Tokaji gyümölesszőres (aspik).
16. Apró sütemény.
17. Finom cukorkák.
18. Vegyes gyümölcs.
19. Trónörökös kosár.

A koronázási ebéden a király, a királyné, a hercegprímás, a nádorhelyettes és a pápai nuncius foglalnak helyet az asztalnál. A tálakat csak körül hordják, de azokból senki sem vesz ki ételt. A királyt és királynét zászlós urak szolgálják ki.

— **Rablógyilkosság.** Biharpuspöki községben, a legforgalmasabb helyen, borzalmas gyilkosság történt. Közel a községházához, az eléggé forgalmas állami ut közvetlen közelében, már évek óta lakott özvegy Szappanos Pálné, biharpuspöki egyik legjobb módú asszonya. Szappanos Pálné karácsony másodnapján délelőtt még a templomban volt, abannon délfelé tért haza és azóta senki sem látta. Minthogy az egyébként koránkelő, dolgos özvegy szerdán egész nap nem mutatkozott, a szomszédoknak feltűnt a dolog és egyikük átküldte cselédjét Szappanosnéhoz. A ház kapuját és a lakás ajtaját nyitva találta a cseléd, aki azzal a hírrel tért haza, hogy a Szappanosné lakása fel van dülve, de az asszonynak nyoma sincs a ház körül. A gyanús körülményekről a szomszédok értesítették a községi előjáróságot, ahonnan a helyszínre sietett hatósági emberek a legnagyobb rendetlenséget találták a háznál. Az ágy nemű szerteszét volt dobálva, a fiókos szekrény összes fiókjai kifosztva heverték a padlón, amelyet több helyen súlyos véresepek festettek pirosra. Ezek nyomán indulva el a hatóság emberei, hosszas kutatás után az istállóban, a jászol alatt találtak rá az özvegy Szappanos Pálné véres, szétzúzott fejű holttestére, amely fölött békésen kérődzött az özvegy két tehene. A hatóság emberei által megejtett helyszíni szemle megállapította, hogy kétségtelenül rablógyilkosság történt. A nyomtalanul eltűnt tettesek éjjel, álmában támadták meg az özvegyasszonyt, akit agyonvertek és holttestét az istállóban rejtették el. A rablógyilkosságról értesítették a nagyváradi királyi ügyészséget, amelynek kiküldöttei ma szálltak ki a helyszínre.

— **Hadi jótékonyág.** Aradi cipészek szakcsoportja 100 koronát a rokkant katonák javára adományozott. Helfmeister Géza és családja a rokkant katonák javára 50 koronát adományozott megboldogult édes apjuk, Fischer Jakab ravatalára szánt koszorú megváltása címen. A polgármesteri hivatal.

— **Adományok.** Seidner Márton és neje (Marosborsa) 30 koronát küldött Fürst Simon ravatalára szánt koszorú megváltás címen az izraelita népkönyvtárak. Ferenczi Vilmos (Borosbes) 20 koronát küldött a hadárva karácsonyára. Az összeget rendeltetési helyére juttatják.

— **Fel kell jelenteni a renitens bérkocsist.**

Green Nándor főkapitány a következőkre hívja fel a közönség figyelmét: A bérkocsi iparról alkotott érvényben lévő szabályrendelet szerint a bérkocsisok, ha csak megrendelt fuvaruk ninesen, a megállapított viteldíjak mellett a közönségnek rendelkezésére állani, illetve a megrendeléseit — melyek a megrendelő által sajátkezüleg jegyzendő a megrendelési könyvbe — elvállalni kötelesek. Felhívom mindazokat, akikkel szemben a bérkocsisok a szabályrendelet fenti rendelkezéseit be nem tartják, — nekik a fuvar megtagadják, a megrendelést nem teljesítik, vagy a megállapítottnál magasabb viteldíjat követelnek, — hogy a mulasztó bérkocsisokat akár írásban, akár szóbelileg jelentsek fel, hogy ellenük a legszigorúbban eljárassanak.

— **Újévi üdvözlések megváltása.** Ismerőseiknek, jóbarátainak és üzletteleiknek boldog új évet kívánunk: Seidner Bernát és Fia 10 korona, Róth Mór és Társa 5 korona, Rosenbach Samu 4 korona, Schramm Róbert 3 korona, Arnold János 3 korona, Hegedűs László özv. Moskovitz Albertné, Derzsy Ferenc, Bárdy Kálmáné, Keller Anna, Nagy Lászlóné, Kulász Lipót, Hirschmann Márk, Tóth Pál, Langer Alajosné, Martzy Agostonné, Kiss József, Urdi Antal, Urdi Antalné, Heszki Mayer 2—2 korona, Stoján Péterné, Kierer Fidéi, Lénárt Lajosné, Bakán Józsefné, Tóth Róbertné, Winterkorn Antalné, Streng Sebestyenné, N. N., N. N. 1—1 korona. A fenti megváltási összegekért hálás köszönetet mond: a magyar szent korona országos VKÉ. soborsini fiókja.

— **Új sorozások 25-től 32-ig.** Budapestről jelentik: Most folynak a 18—24 évesek sorozásának előkészítései. A sorozás maga januárban lesz. Amint ez a sorozás befejeződik nyomában utána kezdődik a 25—32 évesek összeírása, akiket februárban fognak sorozni. Bécsben, illetőleg Ausztriában a sorozások korábban történnek és a bécsi lapok már hírdetményt közölnek, mely az 1898—92. évfolyambeli néptölkelésre kötelezettek sorozásáról szól. A sorozás 1917. január 15-től február 5-ig tart.

— **Kereskedelmi szakoktatás.** Január 2-án új négy havi tanfolyam veszi kezdetét. Beiratkozás: Gyors- és gépiróiskola, Lázár Vilmos-utca 2. 6639

— **Radikólasónjegyzések Aradon.** Az Aradi Polgári Takarékpénztár részvényiársaságánál a mai napon az alábbi jegyzések történtek: N. N. 5000, Fenyő Béla 1000, Czernóczy Mihály 2000, Kása János 6000, Purplea Ferenc 1000, Rót Mátyás 650, Nagy Péter 15000 korona. Mai jegyzés 30.650 korona. Összes eddigi jegyzés 1.751.000 korona.

— **Fischer Nagyáruháza felhívja az úri vevőközönség figyelmét az Andrássy-uton, a Lőcs-palotában levő fióküzletére, hol a legfinomabb bőr-ridikülők (németorazági), finom, különleges illatszerek, berendezett úti nesseserek, finom kék, fésűk, diszhajtók és csatok nagy választékban kaphatók. Ugyazintén játékszerekben óriási választék. Olcsó árak! Figyelem a cégre! Fischer fiókja, a Lőcs-palotában, Pick Ernő és Lázár Gyula fizlete mellett.** 6461

— **Magyar hősök.** E címmel jelent meg a Pesti Napló ezidei ajándék albuma. A magyar katonák tündöklő vitézségének állított díszes albummal örök életű emléket a Pesti Napló. Sok száz fotográfia, színes és bravuros harctéri rajz, gyönyörű lélekemelő hős i tettek leírásai képekben és szövegben teszik páratlan érdekességűvé a Pesti Napló ezidei ajándékát, amelyet minden új előfizető is ingyen megkap, ha egy évig a lap előfizetője marad.

— **Tombola tárgyak, jux dolgok** eskis Fischer Simon nagyáruházában, a Szabadságtéren kaphatók. 6461

— **Onkoresomagoló Kerpelnél.**

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Berlin. Az orosz határról jelentik: Reni és Ismaila lakosai megkezdték a menekülést. Galatz hadikikötőjét a román flotta kiürítette és Kiliába vonult vissza.

Lugano. Jól értesült helyről jelentik: Az entente hivatalos válaszcjegyzékét valószínűleg holnap, vagy holnapután fogják megküldeni.

Jassy. Az Havas ügynökség. jelentí Jassyból, hogy a román kormányban az ellenzék bevonásával változások vannak küszöbön. A miniszterelnök és a külügyminiszter Bratianu marad. Continescu átvette a belügyminiszteri tárcát, míg Take Jonescu, Cantacuzene herceg, Greceanu és Istrali tárca nélküli miniszterek lesznek.

Genf. A Radió ügynökség jelenti: hogy a francia hadügyminisztérium Oroszországon át kétszáz francia tisztet küldött a Jassyba, hogy a most bevonult román ujoncokat kiképezzék.

TORVÉNYKEZÉS.

§ Volt aradi bíró az ügyvédvizsgáló bizottság tagja. Az igazságügyminiszter 1917. január 1-jével kezdődő három évre kinevezte a budapesti egységes bírói és ügyvédi vizsgáló bizottságot és annak tagjává kiküldte Kovács Marcell dr. budapesti királyi ítélőtáblai bírót, aki az aradi törvényszéknek volt kiváló bírja.

TANÜGY.

(—) Megkezdődő oktatás. A kir. tanfelügyelőség folyó évi 7525. sz. rendelete alapján felhívom a Gizella-utcai állami elemi iskolába beiratkozott I. fiu-, I. leány- és a II. leányosztály tanulóit, hogy a tanulás újból való megkezdése végett és pedig: az első fiu- és második leányosztály a Boros Béni-tér 7. sz. alatt (Braun házban) és az I. leányosztály a Boros Béni-tér 11. sz. alatt (Nopcsa ház) 1917. évi január hó 2-án kedden reggel 8 órakor jelentkezzenek az igazgatóság.

EGYESULETI ÉLET.

(*) Az Aradi Magántiszviselők Egyesülete 1917. január hó 7-én, vasárnap délelőtt tízenegy órakor saját helyiségünkben (Központi Szálloda, Salacz-utcai földszinti kisterem) tartja X-ik rendes évi közgyűlését. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. A választmány évi jelentése. A számvizsgáló-bizottság jelentése. Esetleges indítványok. Választások. Az elnökség.

SZERKESZTOI UZENETEK.

L. A. Magyar Hírlap. (Budapest.)
G. S. Igen, énekel.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1916. december 30-án szombat:

Délután fél 4 órakor: mérsékelt helyárakkal:

A tiszavirág.

Operette 3 felvonásban.

Késő 8 órakor rendes helyárakkal

C) Bérlet.

C) Bérlet.

A király házasodik.

Vígjáték.

Kezdet 8 órakor.

A szerkesztést látel:

Rudnyánszky Endre távollétében:
Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlésekért nem vállalunk felelősséget.)

Anyánk, feleségem, anyósom

Schwaroz Zsigmondné

szül. Roth Hermína urnő meghalt. Temetése vasárnap délelőtt 10 és fél órakor lesz. (Fábián-utca 6a. sz.)

Tenner Lajosné szül. Schwaroz Erzsébet.
Schwaroz Boross, Schwaroz Zsigmond,
Tenner Lajos.

Nem emelünk!

Az Aradi Közlöny nem emeli az előfizetés díját. A papírban és nyomda-technikában újabban bekövetkezett nagy áremelkedések terhét lapunk kiadóhivatala maga viseli és nem hárítja át a közönségre. Az Aradi Közlöny előfizetési ára ezzel tetemesen kisebb lesz, mint a fővárosi lapoké, melyek a viszonyok kényszerítő hatása alatt már bejelentették olvasóiknak, hogy az előfizetési árakat újévtől kezdve felemelik.

Az Aradi Közlöny dacára annak, hogy ára a régi marad, tartalomban teljesen egyenértékű lesz a fővárosi lapokkal. Tisztelt olvasóink előtt nem kell hangsúlyoznunk, hogy a hírszolgálat tökéletességéért eddig sem kíméltük az áldozatot és el fogunk követni a jövőben is mindent, hogy az Aradi Közlöny az maradjon, ami volt: terjedelemben és tartalomban Magyarország első vidéki napilapja.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre	28 K. — fill.
Fél évre	14 " — "
Negyed évre	7 " — "
Egy hónap	2 " 40 "

Vidéken:

Egész évre	32 K. — fill.
Fél évre	16 " — "
Negyed évre	8 " — "
Egy hónap	2 " 80 "

Tessék mutatványzzámot kérni.

Sasmalom

részére a gabonaszakmában gyakorlott, ügyes és megbízható

raktárnokot keresek.

6613

NAGY FARKAS, ARAD.

Sasmalom

részére megbízható

éjjeli felügyelőt keresek.

6612

NAGY FARKAS, ARAD.

MEGJELENT

A MAGYAR HŐSÖK

◀ című pompás ▶
ajándék-album,

a melyet a „Pesti Napló” új előfizetői is ingyen megkapnak.

A magyar katonák tündöklő vitézségének állított e diszes albummal örök életű emléket a „Pesti Napló”. Sok száz fotográfia, színes és bravuros harctéri rajz, gyönyörű, lélekemelő hősi tettek leírása képből és szövegben teszik páratlan érdekessé-güvé a „Pesti Napló” ezidei ajándékát.

Kérjen album-ismertetést a „Pesti Napló” kiadóhivatalától Budapest, Vilmos császár-ut

55.

0400

Kifutó fiu felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szakértelem nélkül nincs kellő termés!

A szőlősgazdák nagyrésze évek óta azért szüretel oly keveset, mert szőlőit megfelelő gondozásban nem részesíti és borát helytelenül kezeli. — Minden, a szőlő-és borgazdaság körébe tartozó munkára megtanít a

„Borászati Lapok”

szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest, IX., Ulloi-ut 25., Köztelek, mely vasárnaponként jelenik meg.

Mutatványzzámot kívánatra három héten át küld.

Erdőkezelő,

ki a keményfa erdők kezelésében kellő jártassággal bír,

azonnali belépésre keresztetik.

Ajánlatok — az eddigi működési bizonyítványok csatolásával

Seidner Bernat és Fia, Soborsin

címre intézendők.

6619

BOR.

Muszká - Magyarádi prima 11 maligános új bort, saját kölesön hordóinkban, 50 literen felüli mennyiségben, 3 korona 50 fillér per liter árral szállítunk.

Dumitru György és Társa

bortermelő, Múzeum. 6635

9. Biz. szám.

Hirdetmény.

A hattorai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság 1916. évi december hó 20-án 4949. sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közli, hogy Mezőhegyes községre vonatkozólag az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. törvények értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba téve, a nevezett községben a helyszíni eljárás és pedig az 1891: XVI. t.-c. 9. §-a értelmében első sorban az azonosítás 1917. évi január hó 18-án és ennek befejeztével a további bizottsági eljárás fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok a kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívannak tenni, hogy a bizottság előtt a kiküldött határron megteendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak,

hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekelezését a kiküldött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kiegészítsék, vagy a telekkönyvi bekelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg ha pedig telekkönyvi bekelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átírásra az 1889: XXIX. t.-c. 15-18. §-ai és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezzék, iparkodjanak, és azokkal igényüket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje, és a tulajdonjog bekelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékengedély kedvezményétől is elesnek; és

3. azok a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Hainess Elemér,
bíró, betétszerkesztő bíró.
Várhelyi Karoly,
betétszerkesztő tiszvezo. 6627

Ücska, használt

Élőmtárgyakat

megvételre keresünk

Aradi nyomda részvénytársaság.

Árverési hirdetmény.

1917. év január 4-én délután 3 órakor Alvácán a körjegyzőség hivatalos helyiségében a baszarabászi gör. kel. egyház erdeje, mely 331 darab tölgyfából áll és részletes felmérés alkalmával mintegy

49.1 m³ müfa,

81.4 m³ bányafa.

39.5 m³ tűzifa árverés alá kerül.

Kikiáltási ár 2036 korona, bánatpénz 210 korona. Szerződési feltételek megtekinthetők alólirotnál.

Baszarabásza, u. p. Alvaca, 1916. december 27.

Pisen Miklós,
lelkész hiv. vezetője.

6621

Azonnali bérbevételre keresünk egy

gőz kukorica morzsológépet

napi 24 órai 20 waggon képességgel.

Ajánlatok a

Mezőhegyesi Cukorgyárhoz, Mezőhegyesi intézendők.

6630

URANIA SZINHÁZ.

6160

Szombaton és vasárnap

Léda Bertinivel:

A

cirkusz csillaga.

Művészdrama 5 részben.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő szer, linom fűszeres ízű, zsongió, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegek részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1045

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Fagydagantok

elmulasztására,
fagyviszketeg-
ség biztos meg-

szüntetésére legjobb szer a **FRIGIN.**

Ara ecsettel és utasítással 1 korona.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is 3 nap alatt mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ara használati utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kártására a legalkalmasabban és teljesen csak a „Phenel-sav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiltája. Ara 1 üvegnek 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő

a „Melokom”. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara 2 korona 40 fillér.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Árpád

gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1836. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

6627

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden első hirdetés ára 8 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Hirdetéseket délután 1/2 óráig vesszük fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

Házasságközvetítő

kerestetik. Címét közölje a lap apróhirdetéseiben „Keresek” jellegre. 6625

Ösvégységre jutott

38 éves, róm. kath. vallású magántisztviselő aki 2 leánygyermek anyja (14 és 11 év) oly hasonvállalás, megfelelő kornál keres házasság céljából, akinek üzlete, vagy vállalkozása van, melyben további teendőket vállalna a nő helyett s azt teljesen felmentené a munkától. Lehetőleg fényképes válaszokat „Szerénység” jellegre alatti a kiadóhivatal továbbítja. 6583

Levelezés.

Pier.

Nach langem Schweigen endlich auf-macht. Auf's baldige Wiedersehn. Bitte Antwort. Prosit Neujahr für Fritz! 6628

Erdélyi

kéri a lakcím közlését. 6633

Csakis előkelő

fiatal urileány ismeretséget kérem levél-váltás céljából, későbbi személyes ismeretségek reményében. Leveleket „Schubert” jellegre dupla borítékban a kiadóhivatal továbbítja. 6626

Fiatall ember

háztartásos barátnőt keres. Leveleket „Titokban” jellegre, lapban jelezve kérek. 6634

Alkalmazást keres.

Hadmester

söraktárnok, ki mint expeditor is működött, több évi gyakorlati, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6611

Alkalmazást nyer.

Szállítási üzletben

alkalmazást nyerhet megiegt kora férfi, ki némileg ért a szállítási üzlethez. Ajánlatok „Szállító” jellegre alatti a kiadóhivatalba kérem. 6615

Egy ügyes fiú

kifutónak nyomdákban felvétetik.

Nyomdász-tanulóknak

felvétetik két fiú, kik a 14. évet beöltöztek és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ingatlan.

Petőfi-utca 10. sz. ház

szabad kézből — közvetítő nélkül — eladó. Írásbeli ajánlatokat a házfelügyelő veszi át. 6631

Gyógyászat.

Hehs Vasas chinacura.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító biztos óvszer malárius fertőzések és minden indokból eredő meg-betegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 3 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Üzletek.

Jóteremtés vándorüzlet

italméréssel és trafikál, sürgősen eladó. Értekezni lehet Divin Anna, Weitzer János-utca 17. 6623

Egy jóteremtés

fodrász-üzlet eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6593

Vétel és eladás.

Tevőjavas

az új évben is árusítunk. Tel-csarnok, Karolina-utca 8. 6636

2 hordó

adózott benzin, hordóval együtt, erős, hosszú, különböző vastagságú kender-szalagok, különféle zsákok eladók. Cím a kiadóhivatalban. 6624

Sertés

4 darab, 100 kilogrammon felül, minden elfogadható áron eladó. Pécskai-ut 12. sz., öz. Spádi Manó. 6637

Tisztán kezelt

25 kg. libasír eladó. Magyar-utca 10. vendéglő. 6620

99%-os rézgálic kapható

az Aradi Termény- és Áruaktár-ban. Telefon 807. 6509

Csúcsfogó

4 körejtő, használt, teljes felszereléssel eladó Turika Péternél, Laconás u.p. Nagv-zsám. 6599

Kiadók

mindennemű butorok, Csernovics Péter-utca 24. sz. 6596

Veszek kifőzött süteket, nyers borkövet minden mennyiségben. Ajánlatokat ker Irom Arnold, Arad. Telefon 194 szám. 6579

Tábori dobozok,

levelező-lapok, levelek és papírnak nagy-ban és kicsinyben jutányos áron kap-hatók Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdáiban Arad, Szabadság tér 1. Telefon 308. 601

Rékabőrök,

két darab remek prém, 1-20 méter hosszú, 100 koronáért kikészítetlenül eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6605

Névjegyek

izléses kivitelben és gyorsan készülnek, Deák Béla könyv- és papírkereskedésé-ben Forray utca. Telefon 902. 6071

Üzleti könyvek

beíró könyvek, és irodaszerok raktára Deák Béla könyv- és papírkereskedésé-ben Forray utca. Telefon 902. 6071

Új butornittel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hiteles egyenletekkel kölcson, és részlet-fizetésre szállítók Garai Károly bel. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 913

Remek szép

újévi ajándéknak alkalmas cikkek ér-keztet: legújabb fűzők, gallérok, kez-tyűk, harisnyák és fűzők, csipke, szalag nagy választékban. Hoffmann Sándor Arad, Andrassy-ter 20. 6493

Különléle.

Hiába!

mégis csak a „Vadászat és Állatvilág” a legjobb, legolcsóbb képes vadászati szak-lapja az országnak; az egyetlen tökéletes baromfi-, galamb- és házinyul-tenyésztési képes-lap pedig a „Szárnyasaink.” Mutat-vány-zámokat díjtalanul küld a kiadóhi-vascular: Budapest, IX., Ferenc-körút 84. 6588

Dr. Schalkovszky

lábizzadási elleni szere, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárban.

RADÓ GYULA

női divat áruház az ARAD.

NAGY ÚJÉVI OCCASSIO

Női felöltők

Divatkabátok

Plüss- és Caracul-felöltők

Perzsia- és Sealski kabátok

Kosztümek

Leányfelöltők

Bundák

Szőrmegarnitúrák

BLUSOK

PONGYOLÁK

Leszállított szabott árak!

Telefon 238.